

Portret Ane Boleyn (oko 1535.) – povijesno-likovna analiza i pokušaj rekonstrukcije odjevne kompozicije

Nives Skelin, mag. ing. des. text.

Izv. prof. dr. sc. **Nina Katarina Simončić**

Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet

Zagreb, Hrvatska

e-mail: nives.skelin@hotmail.com, nina.simoncic@tff.unizg.hr

Prispjelo 20. 9. 2022.

UDK 687.05
Stručni rad

Istraživanje predstavlja dio diplomskog rada istoimenog naslova, završenog u rujnu 2022. na Sveučilištu u Zagrebu Tekstilno-tehnološkom fakultetu. Rad predočava faze istraživanja, koje vodi pokušaju rekonstrukcije odjevne kompozicije iz 16. stoljeća, prikazane na portretu Ane Boleyn (1501./1507.-1536.), druge žene engleskog kralja Henrika VIII (1491.-1547.). U prvom dijelu rada predočena je stilsko-odjevna analiza, dok su u drugom, eksperimentalnom dijelu rada izloženi postupci i faze rekonstrukcije, koje vode do gotovog odjavnog predmeta. U zaključku su navedeni rezultati te opaske o vrstama i načinima prilagodbe tijekom rekonstrukcije odjavnog predmeta po portretu, kako bi se barem djelomično dočarala povijesno-odjevna autentičnost odjevne kompozicije.

Ključne riječi: portret, ženska odjevna kompozicija, rekonstrukcija, 16. stoljeće, engleski odjevni stil, Ane Boleyn, povijest mode

1. Uvod

Na Sveučilištu u Zagrebu Tekstilno-tehnološkom fakultetu, studenti se s pokušajima rekonstrukcije povijesne odjeće upoznaju u sklopu nastavnog programa. Predmeti su prilagođeni interdisciplinarnom pristupu proučavanja značajki povijesno odjavnih kompozicija, a naglaskom na njihovoj proizvodnji, distribuciji, promociji i prezentaciji. Pri tome je fokus usmjeren na slojevitost ulogu odjeće, koja osim društvene distinkcije i stigmatizacije, uvjetovane bojom, formom, količinom te vrstom odjeće i tkanine, biva i sredstvom simboličke zaštite od praznovjerna. Osim povijesno-odjevne analize, naročit naglasak stavljen je na

tehnološke operacije izrade svih faza produkcije kostima. Naime, u postupku izrade cilj nije postići povijesno autentičan odjevni predmet, već se prije svega susresti s razlikama odjevno-tehnološke proizvodnje te osvijestiti ulogu odjeće nekada i danas. Ovaj pristup studentima sklonima području kostimografije pomaže predočiti početne faze istraživanja, kao i ukazati na potencijal suradnje s muzejskim zbirakama povijesnih portreta u promociji povijesnih modnih fenomena. U razradi predstavljamo dio istraživanja N. Skelin, koja je za svoj diplomski rad odabrala pokušaj rekonstrukcije odijevanja engleske plemenitašice iz 16. stoljeća, na temelju portreta Ane Boleyn

(1501/1507.-1536.), druge žene engleskog kralja Henrika VIII (1491.-1547.) [1].

2. Dosadašnja istraživanja

Katherine Stefl samostalna povijesničarka odijevanja s fokusom istraživanja na modu 19. stoljeća i modna dizajnerica, stručna suradnica odjevno-povijesnih zbirki u muzejima Sjedinjenih Američkih Država, u svom radu *Pristupi istraživanju za potrebu rekonstrukcija povijesne odjeće* ukazuje na važnost rekonstrukcija povijesno-odjavnih oblika u proučavanju odjevno-stilskih razdoblja. Rekonstrukciji povijesno-odjevne odjeće pristupa poštujući tehnološke mo-

gućnosti razdoblja kojem odjeća pripada, s ciljem postizanja potpunijeg razumijevanja predmeta, uvjetovanosti njegove proizvodnje, fragilnosti te uvida u onodobno modno tržište. Naime faza povijesno-teorijsko analize ne pruža dovoljno adekvatan uvid u kompleksnost povijesne izrade, konstrukcije i značaja produkta. Analizirajući „preživjeli“ odjevni artefakt pohranjen u muzeju ili arhivu, otkrivamo osnovni karakter odjevne forme, vrsta tkanine, zrcaljenje stilskih značajki vremena i podrijetlo. No, proces rekonstrukcije odjeće može pružiti i puno više od navedenog. Način na koji su aplicirani ornamenti, smješteni ušici na odjeći, tretirano donje rublje, te sav „odjevni“ svijet oku promatrača nevidljiv, otkriva tajanstven svijet rituala i proizvodnih procesa. Pažljivom rekonstrukcijom odjevnog predmeta, dobiva se kvalitetniji uvid u utrošeno vrijeme tijekom proizvodnje, bolje razumijevanje odnosa odjeće spram tijela, te svi oni nevidljivi detalji, koje likovnih a ni arhivski zapisi ne mogu dočarati ističe Stefl [2].

Za ovaj rad, vrijedan uvid u povijesne izvore odjevnih navika i stilova 16. stoljeća, uz primjere pokušaja povijesno-odjevnih rekonstrukcija na temelju vizualnih izvora, pružio je sveučilišni udžbenik *Od replike povijesne odjeće do kostima* (2020.) [3]. Navedenoj publikaciji potrebno je pridružiti i niz autora s radovima posvećenim tehničkim crtežima i krojevima povijesnih formi ženske i muške odjeće. Među njima ističemo knjigu *Historic Costumes and How to Make Them* (2006) autorica Mary Fernald i Eileen Shenton [4], koje su bile ključne, uz pomoć smjernica sveučilišnog udžbenika *Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće* (2004) autora Darka Ujevića, Dubravka Rogalea te Marijana Hrastinski [5], za izradu povijesnog kroja po portretu Ane Boleyn [6]. Kvalitetan

uvid u značajke engleskog odjevnog stila 16. stoljeća, ključan za pred pripremu faze izrade kroja, pružili su istraživači čiji radovi opisuju svakodnevicu i modne navike engleskog dvora s kraja 16. stoljeća. Među njima ističemo Ninye Mikhaile iz Engleske te Jane Malcolm-Davies (2006) sa sveučilišta u Kopenhagenu, koje svoje pretpostavke o navikama toga razdoblja temelje na arhivskim podacima, odjevnim i tekstilnim artefaktima i likovnim izvorima [7]. Opisuju i dominantne vrste tkanina na dvoru, sirovine, ukazuju na tijek modne proizvodnje i distribucije te prilažu tehničke crteže popraćene savjetima o izradi krojeva odjeće engleskog visokog staleža 16. stoljeća. Vrlo vrijedan osvrt modnog ozračje na dvoru Henrika VIII, pružila je Marie Hayward (2017), na temelju arhivskih podataka definira tipove odjeće u garderobi dvorskih plemkinja [8]. Ovim kratkim pregledom izvora istakli smo one koji su bili ključni za bolje shvaćanje ženske odjevne kompozicije 16. stoljeća te za izradu kroja. Manje pažnje je usmjereno na primjere analognih pokušaja rekonstrukcije odjevnih kompozicija iz navedenog razdoblja, a koje svojim stručnim, ali i amaterskim pristupima (blog) predstavljaju vrijedan doprinos objašnjavanju tehnoloških procesa produkcije.

3. Povijesno odjevna analiza portreta

Moda tijekom 16. stoljeća postaje sve važnije ekonomski, ali i društveni element iskazivanja statusa, moći i drugih neverbalnih oblika komunikacije. U tom razdoblju bilježimo i rast publikacija posvećenih prikazu i analizi odjevnih stilova ovisno o nacionalnoj, društvenoj pripadnosti, zatim vokaciji i bračnom statusu nositelja. Modni trendovi intenzivnije se šire posredstvom službenih portreta,

distribucijom grafičkih priloga, pisama, trgovačkih bilješki, ali i modnih lutaka (*Pandora*), medija visokovrijednog načina dočaravanja vrste odjeće, načina nošenja, boje i vrste tkanine te modnih dodataka. Portreti za razliku od lutaka nažalost često nisu prikazivali cjelokupnu odjevnju kompoziciju. Stoga u postupku njihove povijesno-odjevne analize vrlo su važni sekundarni izvori, analogni likovni prikazi, artefakti te vrijedne analize povjesničara mode, koje donose precizne opise modne svakodnevice, rituala odijevanja i tipova odjeće.

Sl.1 Portret Ane Boleyn [6]

Portret Ane Boleyn [6], kojeg se analizira, nastao je nakon njezine smrti (sl.1). Na njemu je prikazan ženski lik do visine struka, odjeven u crnu odjeću s ukrasom bisera, dok dinamici pridonosi i nakit. Haljina tipičnog četvrtastog izreza, upotpunjena je krznanim rukavima i karakterističnim engleskim oglavljem. Ane Boleyn, postala je druga supruga engleskog kralja Henrika VIII 1533. godine. U tri godine braka, rodila je kćer Elizabetu (1533.-1603.), bila optužna za preljub te pogubljena u londonskom Toweru. Međutim, u tom kratkom razdoblju imala je vrlo snažan utjecaj na engleske modne trendove, koji započinje već prije braka, nakon njenog

povratka s francuskog dvora. Opsežnost tog utjecaja opisao je naknadno 1585. godine svećenik Nicholas Sanders. Osim što navodi da je bila vrlo zabavna osoba. Napominje i da ju je bilo lijepo za vidjeti. Bila je dobro odjevena, sklona odjevnim promjenama, na koje se dvorsko plemstvo ugledalo [9]. U 16. stoljeću engleski dvor postaje središte novih modnih trendova čije su predvodnice bile plemkinje. Međutim, u usporedbi s ostalim europskim kraljevstvima, ženska odjevna kompozicija engleskim plemenitašica smatrana je manje raskošnom i profinjenom ukazuje Hayward [8]. U to vrijeme jednostavna ženska silueta podsjećala je na dva suprotno pozicionirana stošca. Donji dio odjevne kompozicije postignut je teškom drvenom podsuknjom (engl. *farthingale*). Površina suknje je bila napeta i bogato ukrašena zlatovezom, dopuštenim samo visoko pozicioniranim plemkinjama. Modu krutog stožastog oblika na engleski dvor prva je uvela španjolska princeza Katarina Aragonska (1485.-1536.), prva supruga Henrika VIII. Kako do danas ne postoji sačuvan odjevni artefakt te drvene podsuknje iz razdoblja prije 1540. godine, značajke iščitavamo na portretima. Vrlo lijep primjer bilježi portret Katarine Parr (1512.-1548.), šeste Henrikove supruge (sl.2). Drvena podsuknja bila je teška, ograničavala je pokret, stoga se koristila prije svega za ceremonijalni tip odjeće, dok se u svakodnevnim prilikama koristila laganija podsuknja [9]. Tijekom 16. stoljeća engleska ženska moda doživjela je značajne promjene. Temelj odjevne kompozicije činila je lanena ili svilena podsuknja, duga košulja (franc. *chemise*), svilena haljina (engl. *kirtle*) i gornja haljina od svilene tkanine raskošnije uzorka ili tehnike tkanja (baršun). Količina i vrsta odjeće ovisila je o prilici i prije svega o statusu nositeljice. Duga košulja

Sl.2. Master John, Katarine Parr [10]

smatrana je i oblikom donjeg rublja te je bila izrađena od finog lana. Na orukavlju, vratnom izrazu i porubu smještao se bogat vez od crnog, crvenog ili zlatnog konca ili čipka na iglu [7]. Preko duge košulje odijevala se haljina *kirtle*, koja objedinjuje podsuknju i kratki prsluk nalik stezniku. Već u 16. stoljeću steznik se učvršćivao drvenim dašcima ili kitovim usima, kako bi negirajući grudi pridonosio ravnoj silueti. Naime ideal ljepote bile su male grudi. *Kirtle* se obično „zatvarao“ sprijeda, no nije bilo neuobičajeno i vezivanje na leđima ili bočno, ispod ruku. Kod pripadnica plemstva *kirtle* je bio rađen od finije tkanina, damasta ili tafta, ispod su smješitali i podsuknju od finog pamuka, dok je kod pripadnica nižeg razreda *kirtle* od lana [11]. U ranijim razdobljima *kirtle* je bio oku promatrača nevidljiv, no na dvoru Henrika VIII postaje sve važniji dio odjeće, bogato dekoriran [8]. Preko podsuknje i *kirtle*-a engleske dvorske dame odijevale su gornje haljine, jednostavnog kroja, ali od skupo-

cjene tkanine, s neizostavni uskim steznikom. Gornja haljina je na području suknje bila otvorena, otkrivajući raskošni *kirtle*, dok se kao modni dodatak koristila i ukrasna pregača [8]. Na samom početku 16. stoljeća bilježimo i pojavu šlepa, koji do tridesetih godina 16. stoljeća nestaje iz primjene [12]. Rukavi su bili mobilni, široki, voluminozni, zvonolike forme, dekorirani zlatovezom ili podstavljeni te obrubljeni krznom risa, samura ili vuka [13]. Do sredine nadlaktice bili su usko pripijeni potom su se postepeno širili i bujali. Širi dio rukava bio je okrenut prema natrag, a nerijetko je bio od druge vrste tkanine. Donji mobilni rukav, također bogate varijacije (otvoreni, poluotvoreni ili zatvoreni tip) vezivao se na područja lakta, gdje se smještao ukras veza, aplikacija bisera ili dragog kamenja [7]. Na portretu Ane Boleyn haljina je izrađena od crnog baršuna i vjerojatno se vezivala straga ili bočno. Boja je bila zakonima o raskoši strogo propisana, najskupocjenija i najzasićenija (poput grimizne, crvene ili crne) dopuštale se isključivo plemstvu. Osim statusnog, boja je i bila pokazatelj moralnih vrijednosti nositelja. Tako je crna simbolizira postojan i ponizan duh [7]. Engleska ženska oglavlja, činila su vrlo važan element cjelokupne ženske odjevne kompozicije. U brojnim varijacijama u formi i ukrasu, ukazivala su na društveni i bračni status nositeljice te u potpunosti pokrivala žensku kosu. Uobičajeno englesko oglavlje bila je kapuljača (engl. *gable hood*), šiljaste forme nalik krovu kuće [13] (sl.3).

Međutim, na portretu Ane Boleyn predstavljen je drukčiji tip oglavlja, nadahnutog francuskom modom koji otkrivao dio kose. Naime, kosu nije bilo dopušteno otkriti na engleskom dvoru. Uvođenje francuske kapuljače, oblikom manje i elegantnije od engleske kapuljače, koja u formi

Sl.3 Hans Holbein. Engleska dama s karakterističnom engleskom kapuljačom [14]

polumjeseca kosu djelomično otkriva, zaslužna je upravo Ane Boleyn. Francuski tip kapuljače bio je uži i imao je veo. Prednji rub pokrivala bio je učvršćen metalnim obručen ili žicom te se vezivao lanenom trakom na leđima. Traka od baršuna koja se smještala na oglavlje imala je bogat ukras od dragog kamenja i bisera, te je pridonijela visini pokrivala. Na portretima iz toga razdoblja bilježi se analogne primjere ovog tipa oglavlja.

Posebnu dinamiku unosi je raskošan nakit, u vidu pojasa, prstenja, broševa, narukvica, naušnica te ogrlica s ukrasom dragog kamenja. Na portretu Ane Boleyn uočava se biserna i zlatna ogrlica sa zlatnim privjeskom slova „B“ optočenim nizom bisera. Oko struka pozicioniran je pojas (engl. girdle) s visećim završetkom u visini koljena. Izrađen od raskošne tkanine, zlata ili srebra s ukrasom dragog kamenja, na kojeg su se smještali dodatci, nožići, mirisne kuglice u privjescima, molitvenik, ukrasna torbica [7]. Ženska obuća bila je bez pete, nalik baletnoj papučici četvrtastog završetka. Izrađena od kože te presvučena satenom ili baršunom s ukrasom od bisera, dragog kamenja i veza.

Nosile su se i čarape od tanke vune, istkane u platno vezu [7].

Portreti engleskom plemstva 16. stoljeća samo djelomično mogu dočarati ljepotu tkanina koje su zahvaljujući intenzivnoj mreži trgovačkih putova obilježile dvorsko odijevanje. Naime, arhivski podaci otkrivaju vrlo dobro uhodano kraljevsko kućanstvo koje je bilježio cijene tkanina, a zahvaljujući kojem doznajemo kako je najskupocjeniji bio venecijanski grimizni damast i crni baršun. Zapisi otkrivaju i godišnji količinu utrošene tkanine i krzna na odjeću, dok inventar kraljevske riznice nakon smrti Henrika VIII ljepotu boja i vrsta tkanina. Dvorski službenici bili su zaduženi za isporuku tkanina, te njihovi zapisi otkrivaju količinu i vrstu tkanine koje su plemkinje dobivala na dar, uz to postoje i bilješke o namjeni. Od tkanina najčešće su zabilježeni taft, sarcenet, saten, baršun, opisan je njihov izgled, tehnika tkanja i porijekla [15]. Ljepoti odjevne kompozicije pridonosila je i cehovska vezilačka radionica, vrlo aktivna na engleskom dvoru. U vrijeme Anne Boleyn popularizirali su tzv. tudorski vez, dok će ga u drugoj polovini 16. stoljeća zamijeniti elizabetanski. Tudorski vez je označavao vrstu aplikacije tkanine na tkaninu, a ne ukrasno prošiveni i izrezani lan, koji je bio oznaka za elizabetanski vrlo omiljen kraljici Elizabeti I. naročito na plesnim haljinama [16].

4. Pokušaj rekonstrukcije odjevne kompozicije

Usporedbom vremenski i prostorno analognih vizualnih izvora, određen je osnovni oblik haljine (sl.2 i 3), dok su tehnički crteži engleskog tipa haljine i donje odjeće autorica Ninye Mikhaile te Jane Malcolm-Davies [5] pomogli u izradi krojnih dijelova. Od izrazite pomoći bili su i vrijedni savjeti američke modne krojačice

Angela Clayton, posvećene rekonstrukcijama povijesnih odjevnih oblika. Autorica detaljno prikazuje sve faze produkcije te donosi vrlo korisne tehničke opaske za izradu, ukazujući na važnost poštivanja povijesno autentičnih tehnika dorade [17]. Međutim, unatoč vrlo jasnim likovnim izvorima, oblik odjevne kompozicije u realizaciji pojednostavljen je i prilagođen zamisli autorice Skelin. Odabir tkanine bio je uvjetovan financijskim mogućnostima te želji da se dočara karakter krutosti, a da prilikom šivanja ne bude prezahtjevan za ovladavanje. U izradi se koristilo crno platno, crveni taft te čvrsta žutica, prethodno bojana u perilici rublja, crnom bojom.

Na temelju tehničkih crteža odjeće izrađen je temeljni kroj dok je procesom modeliranja, prateći opisne povijesne smjernice, pripremljena konstrukcija. Za izradu kroja donje haljine (*kirtle*) upotrijebljen je temeljni kroj bluže (bez prsnog ušitka) i zvonolike suknje. Krojevi su konstruirani po veličini 38, dok su pojedini dijelovi naknadno prilagođeni mjerama nositeljice. Prilikom konstruiranja *kirtle*-a pazilo se na liniju grudiju u svrhu ispravne dubine dekoltea te na liniju struka, s obzirom na to da se zatvara na bočnoj strani. Kroj je bilo potrebno dodatno suziti kako bi odjevni predmet prijanjao uz tijelo te posvetiti pažnju izradi uskih naramenica i prednjem čvrstom dijelu u području grudiju, kako bi se postigao dojam ravne siluete. Čvrstoća je dobivena izradom ritmički ponavljajućih ravnih šavova, u razmaku od jednog centimetra. Na bočnim stranama (ispod ruku) *kirtle*-a izrađene su rupice s crnim metalnim prstenima, kroz koje se provukla crna satenska vrpca za dodatnu zatezanje. Donji dio, odnosno podsuknja izrađena je po kroju za zvonoliku suknju. Na porub vratnog izreza *kirtle*-a, ručno su ušive-

ni srebrni i zlatni ukrasi, te aplicirana prozirna traka koja evocira prisutnost donje košulje (*chemise*) (sl.4). Krojni dijelovi gornje raskošne i reprezentativne haljine

izvedeni su iz temeljnog kroja bluze (s prsnim ušitkom) za izradu steznika (engl. *bodice*), temeljnog kroja rukava te kroja zvonolike suknju.

Krojni dijelovi su konstruirani su po veličini 38 te dodatno prilagođeni mjerama nositeljice. Rukavi su modelirani po temeljnom kroju, no na području lakta su

Sl.4 Donja odjeća (*kirtle*), fotografija Magdalena Iva Pirić, 2022.

Sl.5 Gotova odjevna kompozicija engleskog tipa haljine, fotografija Magdalena Iva Pirić, 2022.

skraćeni. Osim uobičajenih, spojenih rukava, izradio se i kroj za „lažne“ mobilne rukave. U izradi dodane su perforacije kroz koje se nazire bijela prozirna tkanina tj., donja košulja. Treći, najveći dio rukava oblikovan je po kroju autorica Mikhaile i Malcolm-Davies [7], no tako da je duljina i širina prilagođena nahođenju autorice kostima. Rukavi su spojeni na polovici nadlaktice. Nakon što je završen gornji dio gornje haljine, posvetilo se izradi suknje. Razlika između suknje za donju odjeću i suknje za gornju je u rasporu na prednjem i stražnjem dijelu. Na prednjem dijelu suknje raspor je smješten na sredini te seže skoro do linije struka. Na stražnjem dijelu je raspor dužine 25 cm pozicioniran na sredini, u svrhu lakšeg odijevanja haljine. Raspori na prednjem i stražnjem dijelu obrubljeni su ručno, a krajeve učvršćeni dodatnim šavovima kako bi se izbjeglo paranja. Spajanje suknje s gornjim dijelom gornje haljine, odjevni predmet je objedinjen i dobivena odjevna interpretacija engleske ženske odjevne kompozicije s početka 16. stoljeća, po portretu Ane Boleyn. U svrhu praćenja vizualnih smjernica s portreta, dodan je i nakit, zlatna i biserna ogrlica s privjeskom iz obiteljskog nasljeđa, dok je pojas (*girdle*) oblikovan od dva metra metalnog lanca zlatne boje (sl.5).

5. Osvrt na rezultati pokušaja rekonstrukcije

Kao što je naglasila Katherine Stefl povjesničarka odijevanja i modna dizajnerica, rekonstrukcija povijesne odjeće pruža kvalitetniji uvid u razumijevanje proizvodnje i primjene povijesnih odjevnih oblika. Prilikom izrade, kroje drugih autora su dorađeni, odbrana je financijski pristupačnija, no koja posjeduje dojam krutosti, kako bi se djelomično dočarao karakter

tipične ceremonijalne engleske haljine podložene drvenom podsuknjom. Zadržala se zagasita paleta boja, te se nastojalo dočarati odjevnu kompoziciju nadopuniti analognim oblicima nakita. Izostavljeno je ogjavlje, donja košulja, donja drvena podsuknja te aplikacija ukrasa na odjeći. Akcent u čitavom radu bio je na procesu izučavanja, koji je obuhvaćao faze istraživanja povijesnih činjenica o odijevanju na engleskom dvoru, o prenošenju modnih trendova, o slojevitoj ulozi odjeće te o povijesnih fazama odjevne produkcije. Rezultat je interpretacija ženske odjevne siluete engleske plemenitašice po portretu Ane Boleyn.

6. Zaključak

Ane Boleyn, bila je druga pučanka koja je uzdignuta do statusa kraljice engleskog dvora. Različiti povijesni autori zagovaraju da je bila vrlo fascinanta povijesna ličnost, ali i promotorica modnih noviteta. U ovom radu portreta Ane Boleyn nepoznatog autora, poslužio je kao polazišna točka istraživanja značajki odijevanja engleskih plemkinja 16. stoljeća. Zahvaljujući povijesnim i likovnim izvorima, predstavljeni su dijelovi raskošne garderobe engleskih dvorskih dama koje se sastojala od donje košulje, donje haljine (*kirtle*), gornje haljine, karakterističnog ogjavlja te nakita. U postupku pokušaja rekonstrukcije odjevne kompozicije s portreta Ane Boleyn, koristili su se postojeći krojevi iz knjige autorica Mikhaile i Malcolm-Davies (2006.) i sveučilišnog udžbenika *Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće* (2004.) autora Darka Ujevića, Dubravka Rogale te Marijana Hrastinski. Zadani krojevi su se prilagodili potrebama ženske odjevne forme 16. stoljeća. Osnovni problem prilikom izrade bila je količina tkanine potrebna za

realizaciju te želja da se poštujući povijesnu proizvodnju, odjevna kompozicija u potpunosti izradi ručno. Potonje je bilo naročito otežano prilikom pokušaja ovladavanja čvrste žutice iglom i koncem. U fazama izrade naglasak je stavljen na razumijevanje povijesno-modnog ozračja na engleskom dvoru 16. stoljeća, s ciljem osvještavanja o slojevitoj ulozi odjeće i njezine proizvodnje.

Literatura:

- [1] Skelin, N.: Portret Ane Boleyn (oko 1535.) - analiza i interpretacija povijesne odjevne kompozicije, diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu Tekstilno-tehnološki fakultet, 2022.
- [2] Stefl, K.: Historical Clothing Reconstruction as Research, 2020. Izvor: file:///Users/nina/Downloads/1_Stefl_Katherine_2020_MFA.pdf (pristupljeno 17.7.2022.)
- [3] Od replike povijesne odjeće do kostima, ur. K. N. Simončić. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet, 2020.
- [4] Fernald, M.; Shenton, E.: Historic Costumes and How to Make Them. Dover Publications, 2006.
- [5] Ujević, D.; Rogale, D.; Hrastinski, M.: Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet, 2004.
- [6] Portret Ane Boleyn (1501./1507.-1536.), nepoznati autor, datacija između 1584.- 1603., ulje na platnu. National Portrait Gallery, London. Javno dostupno i dozvoljeno za korištenje. Izvor: https://bs.wikipedia.org/wiki/Anne_Boleyn#/media/Datoteka:Anne_Boleyn.jpg

- [7] Mikhaila N., Malcolm-Davies J.: *The Tudor Tailor*. London: Batsford, 2006.
- [8] Hayward, M.: *Dress at the court of King Henry VIII*. New York: Routledge, 2017
- [9] Spender A.: *The many faces of Anne Boleyn*, 2015. Izvor: <http://gio6v3sgme0lorck1bp74b12.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2015/02/The-many-faces-of-Anne-Boleyn-UPDATED.pdf> (pristupljeno: 29.06.2022.)
- [10] Master John: *Katarine Parr, datacija oko 1545.*, National Portrait Gallery, London. Javno dostupno i dozvoljeno za korištenje. Izvor: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Catherine_Parr.jpg
- [11] Lister, M.: *Costumes of Everyday Life: An Illustrated History of Working Clothes 900-1910*. London: Barrie & Jenkins, 1972.
- [12] Gorsline, D.: *What people wore*. New York: Bonanza Books, 1952.
- [13] Davenport, M.: *The book of costume Vol. 1*. New York: Crown Publishers, 1962.
- [14] Hans Holbein: *Engleska dama s karakterističnom engleskom kapuljačom, oko 1530.*, British Museum. Javno dostupno i dozvoljeno za korištenje. Izvor: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lady_Wearing_an_English_Hood,_costume_study_by_Hans_Holbein_the_Younger.jpg
- [15] Monnas, L.: 'Plentie and Abundance': Henry VIII's valuable stores of textiles. *The Inventory of Henry VIII: Clothing and Textiles*, ur. Maria Hayward Philip Ward. London: Harvey Miller Publishers., 2012.
- [16] Levey, S.: *The Broderers' Work*; *The Inventory of Henry VIII: Clothing and Textiles*, ur. Maria Hayward Philip Ward. London: Harvey Miller Publishers, 2012.
- [17] Clayton, A.: *Making 16th Century Foresleeves*. Angela Clayton's Costumery & Creations, 2015. Izvor: <https://doxiequeen1.wordpress.com/2015/06/02/making-16th-century-foresleeves/> (pristupljeno 29.07.2022.)

SUMMARY

Portrait of Anne Boleyn (c. 1535) - The Analysis of The Depicted Vestments and The Attempt of a Reconstruction

N. Skelin, K.N. Simončić

The work is part of the dissertation of the same name, defended in September 2022 at the University of Zagreb, Faculty of Textile Technology. The work presents the research phases that led to the attempt to reconstruct the composition of clothing based on the portrait of Anne Boleyn, the second wife of the 16th century English King Henry VIII. The first part of the paper deals with the stylistic and clothing analysis of the portrait, while the second, experimental part of the paper presents the procedures and stages of the reconstruction leading to the final garment. In the conclusion we present the results of this remark on the necessary adjustments in the reconstruction attempts, considering the impossibility of the existence of modern tools to achieve the authenticity of the historical clothing.

Keywords: portrait, female clothing composition, reconstruction, 16th century, English clothing style, Anne Boleyn history of fashion

University of Zagreb Faculty of Textile Technology

Zagreb, Croatia

e-mail: nives.skelin@hotmail.com, nina.simoncic@tf.unizg.hr

Received September 20, 2022

Porträt von Anne Boleyn (um 1535) - historische und künstlerische Analyse und Versuch der Rekonstruktion der Zusammensetzung der Kleidung

Die Arbeit ist Teil der gleichnamigen Dissertation, die im September 2022 an der Universität Zagreb, Fakultät für Textiltechnologie, verteidigt wurde. Die Arbeit stellt die Forschungsphasen vor, die zu dem Versuch führten, die Zusammensetzung der Kleidung anhand des Porträts von Anne Boleyn, der zweiten Frau des englischen Königs Heinrich VIII. im 16. Jahrhundert, zu rekonstruieren. Der erste Teil der Arbeit befasst sich mit der stilistischen und kleidungstechnischen Analyse des Porträts, während der zweite, experimentelle Teil der Arbeit die Verfahren und Etappen der Rekonstruktion vorstellt, die zu dem endgültigen Kleidungsstück führen. In der Schlussfolgerung stellen wir die Ergebnisse dieser Anmerkung über die notwendigen Anpassungen in den Rekonstruktionsversuchen vor, in Anbetracht der Unmöglichkeit der Existenz von modernen Werkzeugen, um die Authentizität der historischen Kleidung zu erzielen.